

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREV YAPAN OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN LİSANS DÖNEMİNDE ALDIKLARI MÜZİK EĞİTİMİNİN MESLEKİ YAŞANTILARINA OLAN ETKİLERİNİN İNCELENMESİ

AN INVESTIGATION INTO THE EFFECTS OF UNDERGRADUATE MUSIC EDUCATION OF PRESCHOOL TEACHERS IN ELEMENTARY SCHOOLS ON THEIR PROFESSIONAL LIVES

Öğr. Gör. Berna ÖZKUT

Afyon Kocatepe Üniversitesi Devlet Konservatuvarı Müzik Bölümü, brnkut@hotmail.com

Öğr. Gör. S. Özlem KAYA

Afyon Kocatepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü
Okul Öncesi Öğretmenliği Anabilim Dalı, saibezlem@yahoo.com

ÖZET

Eğitim süreci bireyin doğumuyla birlikte ailede başlar ve planlı, programlı bir kurum olan okul ile devam eder. Okulda bireyin etkinliklere aktif olarak katılmasından sorumlu olan kişi ise öğretmendir. Özellikle okulöncesi eğitim döneminde öğretmenin taşıdığı sorumluluk, bireyin sağlıklı bir şekilde kendini geliştirebilmesinde çok etkileyici bir role sahiptir. Çünkü bu dönemde kazanılan davranışlar bireyin gelecekteki yaşamını doğrudan etkilemektedir. Bu meslek alanını seçen bireylerin eğitim fakültelerinde edindikleri bilgi ve birikimin içeriği mesleki yaşantılarındaki başarılarını büyük oranda etkileyeceği için önem taşır. Kültürel ve sanatsal açıdan donanımlı bir eğitimcinin yetiştireceği bireylerin yaşam kalitelerinin yüksek olacağı düşünüldüğünden eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde verilen müzik eğitimi de büyük önem taşımaktadır. Müzik, belli bir amaç ve yöntemle, belli bir güzellik anlayışına göre birleştirilmiş seslerden oluşan estetik bir bütündür. Müzik eğitimi ise bireye kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli davranışları kazandırma ya da bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturması sürecidir. Bu yüzden çocuklara erken dönemden itibaren müzik eğitimi verilmelidir.

Okul öncesi dönemde müzik eğitimi, çocukta müzik sevgisini uyandırmak, ritim duygusunu ve kulak duyarlılığını geliştirmek, çocuğa temel müzik becerileri kazandırarak estetik yargının geliştirilmesini ve böylece genel birmüzik kültürü oluşturmasını hedeflemektedir. İlköğretim okullarında görev yapan okulöncesi öğretmenleri tarafından yürütülen müzik etkinlikleri, bireyin müziksel yaşantısının temellerinin atılması açısından büyük önem taşır. Araştırmada, İlköğretim okullarında görev yapan okulöncesi öğretmenlerinin müzik etkinliği ile ilgili bilgi ve birikimleri ile etkinlik içinde ve etkinlik dışında yaptığı müziksel etkinliklerin belirlenmesi ve bu yöndeki eksikliklerin saptanıp iyileştirici çözümler bulunması amaçlanmıştır. Bu amaçla; ilköğretim okullarında görev yapan 100 okulöncesi öğretmenlerinin görüş ve değerlendirmeleri incelenmektedir.

Araştırma, betimsel bir alan araştırmasıdır. Araştırmada kullanılan veriler, konu ile ilgili detaylı bir literatür taraması yapılarak ve araştırmacılar tarafından geliştirilen bir anket aracılığıyla toplanmaktadır. Araştırmanın örneklemini, Afyonkarahisar Milli Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı ilköğretim okullarının anasınıflarında görev yapan toplam 100 okulöncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS de uygun görülen istatistiksel işlemlere tabi tutularak değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitimi, müzik, müzik eğitimi, müzik etkinlikleri, okul öncesi öğretmeni

ABSTRACT

The process of education starts in the family as soon as an individual is born, and continues at schools, which are regulated and structured establishments. The teacher is in charge of an individual's active participation to activities. The teacher's role, particularly during the preschool education period, has a very effective role in the individual's healthy self-development. This is because the behaviors in this period have direct effects on the individual's future life.

The content of the information and accumulated knowledge acquired by individuals choosing this professional area at faculties of education is important because this will significantly affect their achievements in their professional lives. Considering the individuals to be educated by a culturally and artistically well-equipped trainer shall have higher living qualities, music education given by the departments of preschool education at the faculties of education is very important.

Music is an aesthetic entirety composed of sounds harmonized together with a certain purpose and method and according to a certain understanding of beauty. Whereas, music education is the process of causing an individual to gain certain behaviors for a specific purpose through his/her own life or an individual's causing certain changes in his/her musical life through his/her own life for a specific purpose. This is why the children need to be given music education starting from early ages.

Music education at the preschool period targets inspiring love of music in the child, improving the child's sense of rhythm and ear sensitivity, and giving the child basic musical skills, thus developing aesthetic judgment and creating a general music culture.

Musical activities organized by preschool teachers in elementary schools have a great importance with regards laying the foundations of the individual's musical life. The study aims to determine the information and accumulated knowledge of preschool teachers in elementary schools and musical activities in and out of the activity, detect any missing points to this end, and find corrective solutions. To do this, opinions and evaluations of 100 preschool teachers in elementary schools will be studied.

The study is a descriptive field study. Data used in the study are gathered through a detailed literature scan about the subject and a questionnaire developed by the researchers. The sample of this study consists of 100 preschool teachers in the nursery schools in elementary schools functioning under Afyonkarahisar Directorate of National Education. The data obtained are subjected to appropriate statistical procedures at the SPSS and evaluated accordingly.

Keywords: Preschool education, music, music education, music activities, preschool teacher

GİRİŞ

Dünyanın hızla geliştiği ve değiştiği günümüzde, bir toplumun ilerlemesi için o toplumu oluşturan bireylerin araştıran, sorgulayan, problemlere farklı bakış açılarıyla yaklaşabilen, özgür ve yaratıcı düşünebilen kişiler olması gerekmektedir. Bunun için en büyük etkenin bilim, felsefe ve sanat arasındaki gelişim ve etkileşimler olduğu bilinmektedir. Bu değişim ve etkileşimlerin gerçekleştirilmesi ise temel eğitim sorunudur ve öğretimin daha ilk aşmasında ele alınması gerekmektedir.

Günümüzde eğitim, bir yandan değişen ve gelişen koşullara bireylerin uyumunu sağlarken diğer yandan hızla çoğalan bilgi birikimini bireylere kazandırmaya çalışmaktadır. Bu yönüyle eğitimin önemi azalmak yerine daha da artmaktadır. Bu koşullarda öğretmen, bilen konumundan öğrenen konumuna geçmiştir. Artık öğretmen

tek bilen değil, öğrenci ile birlikte planlayan, uygulayan ve sonuçlarını birlikte analiz eden konumdur. “Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istenilen yönde davranış değişikliği meydana getirme süreci” olarak tanımlanan eğitim bu gerçeği doğrulamaktadır. (Ertürk, 1984: 12; Aykaç, 2005:1).

Eğitim süreci bireyin doğumuyla birlikte ailede başlar ve planlı, programlı bir kurum olan okul ile devam eder. Okulda bireyin etkinliklere aktif olarak katılmasından sorumlu olan kişi ise öğretmendir. Özellikle okul öncesi dönemde öğretmenin taşıdığı sorumluluk, bireyin sağlıklı bir şekilde kendini geliştirebilmesinde çok etkileyici bir role sahiptir. Çünkü bu dönemde kazanılan davranışlar bireyin gelecekteki yaşamını doğrudan etkilemektedir. (Gökçe,2004:214).

Okul öncesi eğitim, ilköğretim çağına gelmemiş çocukların eğitimini kapsar. Anaokullarında 0-6 yaş, ilköğretim okullarının anasınıflarında ise 6 yaş grubu çocuklarına verilmektedir. Okul öncesi eğitimin genel ve temel amacı; 0-6 yaş çocuklarının, bilimin ışığında bakımları, barınmaları ve korunmalarına çalışmak; bedensel, ruhsal, zihinsel ve toplumsal gelişmelerini sağlamak; sağlıkları ve beslenmeleri konusunda her türlü önlemi almak ve bu konulardaki etkinlikleri planlı, programlı, sürekli ve sistemli olarak sürdürmek ve okula hazırlanmalarını sağlamaktır. Bu konuda, okul öncesi eğitimciler büyük sorumluluk düşmektedir (Koç, 2006:1).

“Küçük yaşlardan itibaren müziksel aktivite içinde bulunarak müzikle beslenen ve desteklenen çocukların ruhsal ve bedensel yönden daha sağlıklı bir gelişim sergiledikleri gözlenmektedir.”(Yıldız, 2002: 6). Bu sebeple okul öncesi eğitimin bir boyutu olan sanat eğitimi içerisinde müzik, çok önemli bir yere sahiptir. Okul öncesi eğitimde müzik eğitiminin amaçları, çocukların bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sosyal gelişimlerine yardımcı olmak, duygu, düşünce ve izlenimlerini estetik bir anlatım dili olan müzikle ifade etmelerini sağlamak, çocukta var olan yaratıcılığı ortaya çıkarmak ve ana dilin gelişimini sağlayarak onları temel eğitime hazırlamaktır. Uçan’a göre müzik eğitimi, bireyin, içinde yaşadığı, her gün yüz yüze olduğu müziksel çevresiyle sağlıklı bir etkileşimde bulunabilmesini; müziğin yaratım, üretim, yorum, kullanım ya da tüketimine doğrudan ya da dolaylı olarak, bilinçli ve bilgili biçimde katılabilmesini ve

giderek müziksel yaşamın gelişmesine katkılarda bulunabilmesi için gerekli davranışlarla donatılmasını amaçlamıştır (Göncü, 2010:355-356).

Okul öncesi dönemde başlaması gereken müzik eğitimi, çocuğun müzikle ilgili bilgi ve becerilerini doğrudan etkilemektedir. Bu yüzden de üzerinde dikkat ve titizlikle durulması gereken bir konudur. Okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerinin planlanması ve uygulanması öğretmene düşmektedir. Okul öncesi dönemde çocuklara müzik eğitimi verilirken, onların yaş ve gelişimsel özelliklerinin iyi bilinmesi ve buna paralel olarak uygun yöntem ve tekniklerin kullanılması son derece önemlidir (Ömeroğlu ,E., ve dig., 2003:31). Bu meslek alanını seçen bireylerin eğitim fakültelerinde edindikleri bilgi ve birikimin içeriği mesleki yaşantılarındaki başarılarının büyük oranda etkileyeceği için önem taşır. Kültürel ve sanatsal açıdan donanımlı bir eğitmenin yetiştireceği bireylerin yaşam kalitelerinin yüksek olacağı düşünüldüğünden eğitim fakültelerinin okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde verilen müzik eğitimi dersi büyük önem taşımaktadır. Bu bağlamda müzik eğitimi dersinin genel amacı ise, öğretmen adaylarına, kazandıkları bilgi, beceri, tutum, değer ve alışkanlıklarını mesleki ortamda etkili, verimli ve güvenli olarak kullanma olanağı sağlayarak onların bireysel ve mesleki gelişmelerine katkıda bulunmayı sağlamaktır. Bu sebeple yaptığımız bu araştırma; ilköğretim okullarının okul öncesi eğitim sınıfında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinde aldıkları müzik eğitiminin incelemek ve bu eğitimi okul öncesi eğitim sınıfındaki çocukların etkinliklerine yansıtılma düzeylerinin saptamaktır.

Günümüzde de Üniversitelerin Okulöncesi Öğretmenliği bölümlerinde müzik eğitimi derslerine de yer verilmektedir Okul öncesi Öğretmeni adayları V. yarıyıda 2 kredilik “Müzik Eğitimi I”; VI. yarıyıda 3 kredilik “Müzik Eğitimi II” derslerini zorunlu olarak almaktadır. Müzik Eğitimi I dersinde “Ülkemizde ve dünyadaki müzik türlerinin ve çalgıların tanıtımı ve özellikleri, temel solfej eğitimi (nota öğretimi, değerler, tartım çalışmaları, ses aralıkları, majör-minör diziler, basit Türk müziği dizileri, ölçü, tempo, nüans kavramları, ses değiştirici işaretler), sesi doğru kullanma ve doğru şarkı söyleme teknikleri, çocuk şarkıları üzerinde dikte ve deşifre çalışmaları, eşlik çalgısı eğitimi çalışmaları “ yer verilmektedir. Müzik Eğitimi II dersinde Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi, 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal

becerileri, okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma, çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler, okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması, dünyada okul öncesinde müzik eğitimi ile ilgili farklı yaklaşımlar” konuları yer almaktadır (www.yok.gov.tr/component/option.com./Itemid.215).

Karadağ (1997), müziği seven ve bu konuda eğitim almış öğretmenlerin, okul öncesi günlük programlarda müzik eğitimine önem vererek, çocuklara müziği sevdirep, ritim duygularını geliştirmesi gerektiğini, aksi takdirde bilinçsizce hazırlanmış bir müzik programının, yarardan çok zarar getireceğini vurgulamıştır (Koç, 2006:9).

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı, ilköğretim okullarının okul öncesi eğitim sınıfında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinde aldıkları müzik eğitiminin incelenmesi ve bu eğitimi okul öncesi eğitim sınıfındaki çocukların etkinliklerine yansıtılma düzeylerinin saptanmasıdır.

Araştırmanın Problemi

İlköğretim okullarının okul öncesi eğitim sınıfında görev yapan okul öncesi öğretmenleri müzik eğitimi alanındaki bilgi ve birikimlerinden hangi ölçüde yararlanabilmektedirler?

Alt Problemler

1. Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde müzik eğitimi dersi kapsamında aldıkları temel bilgi ve birikimleri konusundaki görüşleri nelerdir?
2. Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi teorik ve pratik açıdan hangi düzeydedir?

3. Okul öncesi öğretmenleri, müzik etkinliğini diğer etkinliklerle ilişkilendirebilmekte midirler?
4. Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde müzik eğitimi dersi kapsamında aldıkları çalgı eğitimi konusundaki görüşleri nelerdir?
5. Okul öncesi öğretmenlerinin şarkı repertuarı oluşturma, müzikal bir etkinlik hazırlama ve bu etkinlikler için kullanacağı materyalleri bulmada karşılaştığı güçlükler nelerdir?
6. Okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi dersi için kullanılan sınıf ortamının ve materyallerin yeterliliği konusundaki görüşleri nelerdir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma; ilköğretim okullarının okul öncesi eğitim sınıflarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinde aldıkları müzik eğitiminin incelenmesi ve bu eğitimi okul öncesi eğitim sınıfındaki çocukların etkinliklerine yansıtılma düzeylerinin saptanmasına yönelik bir anket çalışmasıdır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın çalışma evrenini, Afyonkarahisar il merkezinde görev yapan Okul Öncesi Eğitimi öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise Afyonkarahisar il merkezinden random yoluyla seçilen 100 Eğitim Fakültesi mezunu Okul Öncesi Eğitimi öğretmeni dir.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Öğretmenlerin lisans öğrenimlerindeki yeterlilik düzeyleri, meslekteki etkin kullanım düzeyleri ve konu hakkındaki düşünce düzeyleri 5'li Likert tipi sorularla ölçülmüştür.

Verilerin Çözümlemesi

Ölçümlerin normal dağılıma sahip olmaması nedeniyle parametrik olmayan istatistiksel analizler kullanılmıştır. K-bağımlı grubun düzeylerinin karşılaştırılmasında Friedman ve 2-bağımlı grubun düzeylerinin karşılaştırılmasında Wilcoxon testi kullanılmıştır. Bu sebeple ortalama ve standart sapma değerlerinin yanı sıra ölçümlerin en küçük, en büyük ve ortanca değerleri de tablolarda verilmiştir.

5’li Likert tipi ölçek kullanıldığından, değerlendirmeler 1-5 aralığında ortalamalara göre yapılmıştır. Yeterlilik, etkinlik ve düşünce düzeylerinin değerlendirilmesi aşağıdaki gibi tanımlanmıştır.

Değerlendirme aralığı	Yeterlilik Düzeyleri	Katılma düzeyleri	Sembol
$1.0 < x \leq 1.5$	Çok yetersiz	Hiç katılmıyor	*
$1.5 < x \leq 2.5$	Yetersiz	Katılmıyor	**
$2.5 < x \leq 3.5$	Kısmen yeterli	Kararsız	***
$3.5 < x \leq 4.5$	Yeterli	Katılıyor	****
$4.5 < x \leq 5.0$	Oldukça yeterli	Tamamen katılıyor	*****

BULGULAR VE YORUMLAR

Okul öncesi öğretmenlerinin, lisans döneminde aldıkları müzik öğreniminin yeterliliğine ait bulguları içeren Tablo 1’de; birinci alt problem olan “Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde müzik eğitimi dersi kapsamında aldıkları temel bilgi ve birikimleri” konusundaki görüşlerinden; edindikleri bilgileri kısmen yeterli buldukları, ayrıca ikinci alt problem olan “Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimindeki teorik ve pratik bilgi ve birikimleri” konusundaki görüşlerinden de teorik ve pratik bilgilerini de kısmen yeterli buldukları ortaya çıkmaktadır.

Tablo1. Okul öncesi öğretmenlerinin, lisans döneminde aldıkları müzik öğreniminin yeterliliğine ait bulgular

Yeterlilikler	Enk	Ortanca	Enb	Ortalama	Std. Sapma	Test	p-değeri
2-4: Edindiğim bilgileri yeterli buluyorum	1.00	3.50	5.00	3.10***	1.24	Ki-kare = 472.054	p<0.001
3-1:Teorik ve pratik bilgilerimi yeterli buluyorum	1.00	3.00	5.00	3.28***	1.30		
4-2: Aldığım müzik eğitimi dersi teorik bilgileri ve uygulama becerilerini dengeli bir biçimde içerdiği için yeterli buluyorum	1.00	3.00	5.00	3.10***	1.29		
7-2: Lisans öğrenimimde müzik etkinliğim sadece blok flüttür	1.00	4.00	5.00	4.07*****	1.09		
7-1: Çalgı eğitimi konusundaki teorik bilgimi ve uygulama becerimi yeterli buluyorum	1.00	2.00	5.00	2.04**	0.95		
7-4: En az bir çalgıyı uygun çocuk şarkılarını seslendirebilecek düzeyde kullanıyorum	1.00	4.00	5.00	3.17***	1.37		
7-3: Çocuklara birkaç farklı çalgıdan oluşan küçük bir çalgı topluluğu oluşturacak teorik bilgiye ve uygulama becerisine sahibim	1.00	2.00	5.00	2.57***	1.30		
6-3: Şarkı dağarcığı oluşturmak için yeterli bilgi ve birikime sahip olduğumu düşünüyorum	1.00	4.00	5.00	3.12***	1.22		
6-2: Şarkı dağarcığı için kaynaklarım yeterli	1.00	3.00	5.00	2.85***	1.32		
8-1: Çocukta müzik etkinliği ile ilgili temel becerileri kazandırabilmek için farklı yöntem ve teknikleri kullanmam gerektiğini biliyorum	3.00	5.00	5.00	4.67*****	0.50		
8-2: Müzik etkinliğinde drama tekniğinin kullanılması gerektiğini düşünüyorum	2.00	5.00	5.00	4.63*****	0.63		
8-3: Müzik öğretiminde ritim çalışmasının kullanılması gereken bir teknik olduğunu düşünüyorum	3.00	5.00	5.00	4.64*****	0.50		
8-4: Müzik etkinliğinde yaratıcı dansa yer verilmesi gerektiğini düşünüyorum	1.00	5.00	5.00	4.60*****	0.68		
5-1: Lisans döneminde müzik eğitimini iyi bir müzik atölyesinde aldım	1.00	1.00	5.00	1.84**	1.15		
5-2: Lisans döneminde aldığım müzik eğitimi dersi sınıfında sadece müzik köşesi var	1.00	2.00	5.00	2.51***	1.35		
5-3: Lisans döneminde aldığım müzik	1.00	4.00	5.00	3.07***	1.33		

eğitimi dersi sınıfında sadece bir müzik aleti var							
--	--	--	--	--	--	--	--

*Çok yetersiz (<1,5), ** Yetersiz (1,5-2,5), *** Kısmen yeterli (2,5-3,5),
****Yeterli (3,5-4,5), *****Oldukça yeterli(4,5<)

Dördüncü alt problem olan “Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim fakültelerinin lisans döneminde müzik eğitimi dersi kapsamında aldıkları çalgı eğitimi konusundaki görüşleri” ne yönelik olarak öğretmenlerin verdikleri cevaplar doğrultusunda, yine tablodan anlaşıldığına üzere, lisans öğreniminde tek çalgı olarak blok flüt kullandıkları anlaşılmaktadır. Çalgı eğitimi konusundaki teorik bilgi ve uygulama becerilerinde yetersiz oldukları öğrenilmiş, blok flüt ile çocuk şarkılarını seslendirebilmede kısmen yeterli oldukları sonucuna ulaşılmıştır. buna bağlı olarak da çocuklara birkaç farklı çalgıdan oluşan küçük bir çalgı grubu oluşturacak kadar teorik ve uygulama becerisinde de kısmen yeterli oldukları ortaya çıkmaktadır.

Beşinci alt problem olan” Okul öncesi öğretmenlerinin şarkı repertuarı oluşturma, müzikal bir etkinlik hazırlama ve bu etkinlikler için kullanacağı materyalleri bulma konusundaki görüşleri”nden; şarkı dağarcığı oluşturmak için yeterli bilgi ve birikime sahip olma konusunda kısmen yeterli oldukları, bunun yanı sıra çocukta müzik etkinliği ile ilgili temel becerileri kazandırmak için farklı yöntem ve teknikleri kullanmaları gerektiğini bildikleri, müzik öğretiminde ritim çalışmasının kullanılması gereken bir etkinlik türü olduğunu düşündükleri, müzik etkinliğinde drama tekniğine yer vermenin gerekliliğine inandıkları, ayrıca müzik etkinliğinde yaratıcı dansa yer verilmesinin de gerektiğini düşündükleri ortaya çıkmıştır.

Altıncı alt problem olan “Okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi dersi için kullanılan sınıf ortamının ve materyallerin yeterliliği konusundaki görüşleri”; lisans döneminde müzik eğitimini iyi bir müzik atölyesinde almaları konusunda yetersiz oldukları, lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi dersi sınıfında müzik köşesinin kısmen yeterli olduğu, ayrıca lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi dersi sınıfında sadece bir müzik aleti olduğu yönündedir.

Tablo 2. Okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitimi dersi için kullanılan sınıf ortamının ve materyallerin yeterliliği konusundaki görüşleri

Uygulama ve etkinlik	Enk	Ortanca	Enb	Ortalama	Std. Sapma	Test	p-değeri
9-3: Darama etkinliğinde müzik kullanıyorum	2.00	4.00	5.00	4.33****	0.75	Ki-kare = 110.980	p<0.001
9-1: Okuma-yazmaya hazırlık çalışmalarında matematik ile ilgili bazı kavramları şarkı ile öğretiyorum	2.00	4.00	5.00	4.08****	0.95		
2-1: Edindiğim bilgileri mesleki yaşantımda büyük oranda kullanıyorum	1.00	4.00	5.00	4.01****	0.98		
9-2: Sanat etkinliğini müzik eşliğinde yürütüyorum	1.00	4.00	5.00	3.70****	1.08		
6-1: Şarkı dağarcığımı yeterli buluyor ve güçlük çekmiyorum	1.00	4.00	5.00	3.49***	1.38		
3-3: Uygulama esnasında güçlük çekmiyorum	1.00	4.00	5.00	3.34***	1.20		
9-4: Müzik etkinliğini diğer etkinliklerle ilişkilendiriyorum	1.00	3.00	5.00	3.02***	1.45		
4-1: Aldığım müzik eğitimi ile yeterince uygulama yapabiliyorum	1.00	2.00	5.00	2.49***	1.32		

*Çok yetersiz (<1,5), ** Yetersiz (1,5-2,5), *** Kısmen yeterli (2,5-3,5), ****Yeterli (3,5-4,5), *****Oldukça yeterli(4,5<)

Okulöncesi öğretmenlerinin müzik öğrenimlerinin mesleki yaşantılarındaki uygulama ve etkinliklerini gösteren Tablo 2’de, üçüncü alt problem olan; Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliğini diğer etkinliklerle ilişkilendirmeleri konusundaki görüşleri ele alınmıştır. Drama etkinliğinde müzik kullandıkları, okuma - yazma çalışmaları ve alıştırmaları, matematik ile ilgili bazı kavramlar gibi konularda müziğe ve şarkılara başvurdukları, sanat etkinliklerini müzik eşliğinde yürüttükleri, edindikleri bilgileri mesleki yaşantılarında kullandıkları ve bu konularda yeterli oldukları ortaya çıkmıştır. Ancak şarkı dağarcıklarını kısmen yeterli buldukları ve bu konuda güçlük çektikleri, uygulama esnasında kısmen de olsa güçlük çektikleri, müzik etkinliğini diğer etkinliklerle ilişkilendirmekte kısmen yeterli oldukları ve aldıkları

müzik eğitimi ile yeterince uygulama yapabilmeye kısmen yeterli oldukları öğrenilmiştir.

Tablo 3. Okul öncesi öğretmenlerinin müzik öğrenimlerinin mesleki yaşantılarındaki davranış ve düşünceleri

Davranış ve düşünceler	Enk	Ortanca	Enb	Ortalama	Std. Sapma	Test	p-değeri
10-5: Okul öncesinde müzik etkinliğini bu alanda özel eğitim almış branş öğretmenlerinin (müzik öğretmenleri) yürütmesi gerektiğini düşünüyorum	1.00	4.00	5.00	3.86	3.86****	Z = -2.992	0.003
10-1: Her zaman okuldaki müzik öğretmenine danışır, fikirleri doğrultusunda çalışmalarını yönlendiririm	1.00	3.00	5.00	3.25	1.25*		

*Hiç katılmıyor (<1,5), ** Katılmıyor (1,5-2,5) , *** Karasız (2,5-3,5), ****Katılıyor (3,5-4,5), *****Tamamen katılıyor (4,5<)

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik öğrenimlerinin mesleki yaşantılarındaki davranış ve düşüncelerini gösteren Tablo 3'te okul öncesinde müzik etkinliğini bu alanda özel eğitim almış branş öğretmenlerinin (müzik öğretmenleri) yürütmesi gerektiği düşüncesine katılmaktadırlar ancak mesleki yaşantılarında her zaman okuldaki müzik öğretmenine danışıp, fikirleri doğrultusunda çalışmalarını yönlendirme düşüncesine hiç katılmadıkları ortaya çıkmaktadır. Aslında burada, bu düşüncenin müziğin hemen her boyutta bir eğitim aracı olmasından kaynaklanan bir yaklaşımla kullanıldığı söylenebilir. Bu açıdan bakıldığında, sadece bir branş öğretmenin kullanacağı bir alan olmamalı, her etkinlikte yeri geldikçe başvurulmuş bir etkinlik türü olmalıdır

SONUÇ VE ÖNERİLER

İlköğretim okullarında görev yapan okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin mesleki yaşantılarına olan etkilerinin incelenmesi konusunda yapılan bu çalışmada, okul öncesi öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminde edindikleri bilgileri, yeterli bulmadıkları, kullandıkları tek enstrüman olan blok flüt konusundaki teorik bilgi ve uygulama becerilerinin kısmen yeterli olduğu ve buna bağlı olarak çocuklara birkaç farklı çalgıdan oluşan küçük bir çalgı topluluğu oluşturacak teorik bilgi ve uygulama becerisine sahip olmadıkları ancak bununla birlikte çocukta müzik etkinliği ile ilgili temel becerileri kazandırabilmek için farklı yöntem ve

teknikleri kullanmaları gerektiğini bildikleri ritim çalışmasının kullanılması gereken bir teknik olduğunu düşündükleri, drama tekniğinin kullanılması gerektiğini düşündükleri, yaratıcı dansa yer verilmesi gerektiğini düşündükleri ancak bunu mesleki yaşantılarında kullanmada güçlük çektikleri ortaya çıkmıştır. Davranış ve düşünceler kısmında ise okul öncesinde müzik etkinliğini bu alanda özel eğitim almış müzik öğretmenlerinin yürütmesi gerektiğini düşündükleri; ancak, okuldaki müzik öğretmenlerine danışıp fikir alma konusuna sıcak bakmadıkları anlaşılmıştır. Bu konuda okul öncesi öğretmenlerinin mesleki yaşantılarına başladıktan sonra müzik öğretmenleri ile iş birliği yapmanın ve onların fikirlerinden yararlanmanın çok etkili olmayacağını düşündükleri belki de bunu bir geç kalınmışlık olarak gördükleri söylenebilir. Mesleğe atıldıktan sonra, müzik eğitimi branşında görev yapan öğretmenlerin az sayıda olmaları ve özellikle bu yaş gurubuna yönelik bir eğitim belki de almamış bulunmaları nedeniyle de müzik öğretmenlerinin yardımcı olamadıkları söylenebilir. Bir diğer önemli husus da, müziğin sadece bir ders saatiyle ve etkinlikle sınırlı tutulamayacak kadar değerli ve besleyici bir alan olmasıdır. Pek çok bilgi ve kavram müziğin yardımıyla oldukça eğlenceli ve çocuğun doğasına uygun bir yoldan verilebilmektedir. Bu durum, okul öncesi öğretmenlerinin müziği daha etkili kullanımları konusundaki isteklerini kamçulamakta, başka bir branşın tekelinde yürütülmesine sıcak bakmamalarına neden olmaktadır denilebilir. Bununla birlikte, bu düşüncede iseler, lisans döneminde aldıkları müzik eğitimiyle yetinmeyerek, bir başka çalgıya yönelmeleri bir mesleki gerekliliktir ve bunu kendi istekleri doğrultusunda özel derslerle takviye etmeleri de mümkündür.

Çıkan sonuçlar doğrultusunda, müzik eğitimininde teorik ve pratik bilgilere daha fazla yer verilebilmesine yönelik çalışmalar yapılmalı, derslerinde kullanılan okul çalgılarının tanıtılacağı ve öğretileceği, müzik bölümlerinde var olan “okul çalgıları” dersinin programa alınabileceği, lisans düzeyinin her yılında müziğe yönelik farklı alanları ele alan daha ciddi bir öğretim programının düzenlenebileceği, bu düzenlemelerde “okul çalgıları”, “ses eğitimi ve çocuk seslerinin özellikleri”, “çocuk şarkıları dağarcığı” vb. konuları içeren derslerin yer alabileceği düşünülmektedir. Ayrıca müzik etkinliklerinin diğer etkinliklerle bağlantılarının kurulması, nasıl ilişkilendireceklerinin öğretilmesi de önemli konular arasında olmalıdır. Böylece müzik eğitimi konusunda okul öncesi öğretmenleri en yetkin düzeyde yetiştirilebilir. Çünkü müzik her etkinlikte kullanılan

bir eğitim aracıdır. Bu yolla çocukların yaşamında sadece haftada bir kez yapılan bir etkinlik olmaktan çıkarılmalı, günün her saatinde ve her etkinlikte yer alabilen ,öğrenim sürecinin doğal bir parçası olması sağlanmalıdır. Bu önerilere ek olarak okul öncesi müzik eğitiminin eğitim fakültelerinde bir ders olarak uygulamaya konması gerektiği söylenilebilir. Böylece yapılan her etkinlikte müziği de kullanabilen yetkin okul öncesi öğretmenlerinin yanında, müzik etkinliğinde de müziği meslek edinmiş okul öncesi müzik eğitimi konusunda bilgilenmiş branş öğretmenlerinden edindikleri bilgilerle çocuklar bu alanda istenilen başarıyı elde edebilirler.

KAYNAKÇA

- Aykaç, N. (2005). İlköğretimde Aktif Öğretim Yöntemlerini Kullanma ve Eğitim Ortamını Düzenleme Durumunun, Öğrencilerin Derse Karşı Tutumlarına, Sınıf İçi İletişim Becerilerine Erişim Düzeylerine ve Kalıcılığa Etkisi.(Yayımlanmamış Doktora Tezi).Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Ertürk, S. (1984) “Eğitimde Program Geliştirme”Ankara:Yelkentepe Yayınları.
- Gökçe, E. (2004) “İlköğretimde Aktif Öğrenmenin Öğrenciler Üzerindeki Etkisi” Ankara: XII Eğitim Bilimleri Kongresi.Eğitim Bilimleri Derneği.
- Göncü, Ö.İ. (2010). Okul Öncesi Eğitimde Müzik Eğitiminin Temel Sorunları. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 18. No:2. Sayfa: 355-356.
- Koç, E. (2006). Selçuk Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesinin Çocuk Gelişimi ve Eğitimi İle Anasınıfı Bölümlerinde Okutulan Müzik Öğretimi Derslerinin Genel Durumunun Değerlendirilmesi.(Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı*
www.yok.gov.tr/component/option,com.../Itemid,215/
- Ömeroğlu, E.,Ersoy,Ö., Şahin, T.F., Kandır, A., Turla, A., (2003). “Müziğin Okul Öncesi Eğitimde Kullanılması” Ankara: Kök Yayıncılık.
- Yıldız, G. (2002) “Müzik Öğretimi” Ankara: Anı Yayıncılık.